

به نام خدا

بررسی عوامل مؤثر داخلی و خارجی بر عملکرد صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و

عشایر براساس مدل های SWOT & PESTLE

حسین اکرمی

مقدمه

صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر به عنوان یکی از ارکان چهارگانه نظام جامع تأمین اجتماعی ذیل شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان یک نهاد بیمه‌ای اختیاری در اواخر سال ۱۳۸۳ تأسیس شد. طبق بند "س" ماده (۱۹۶) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴) دولت مکلف است به منظور بهبود وضعیت روستاها در زمینه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، راهبری، نظارت و هماهنگی بین دستگاه‌های اجرائی، ارتقاء سطح درآمد و کیفیت زندگی روستائیان و کشاورزان و کاهش نابرابری‌های موجود بین جامعه روستایی، عشایری و جامعه شهری، حمایت لازم از جمله "تعمیم و گسترش بیمه روستایی و پوشش صددرصد (۱۰۰٪) آن از طریق تقویت صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر" را بعمل آورد، اما باوجود جامعه هدف ۹ میلیونی مشمول این بیمه، تا پایان سال ۱۳۹۹ تنها ۱.۵ میلیون نفر به عضویت این صندوق درآمده‌اند، حال که ۶ سال از اتمام قانون برنامه پنجم توسعه می‌گذرد، عملکرد صندوق ضریب پوشش ۱۶.۵ درصدی را نشان می‌دهد که تفاوت معناداری با سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های سطح کلان کشور با دستاوردها و نتایج حاصله دارد. اینکه چرا پس از گذشت ۱۶ سال از تأسیس صندوق، پوشش مناسبی از بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در سطح کشور ایجاد نشده است در مطالعات گوناگونی مورد بررسی قرار گرفته است، در این گزارش تلاش داریم، عواملی که در پژوهش‌های یادشده به آنها پرداخته شده است را در قالب مدل‌های PESTLE و SWOT دسته‌بندی نماییم و تا به شناخت دقیق‌تری از عوامل داخلی و خارجی صندوق دست یابیم.

بررسی پژوهش‌های مرتبط با صندوق

در پژوهش "بررسی پیامدهای تعمیم بیمه‌های اجتماعی به روستاییان و کشاورزان" عدم وجود رابطه کارگر و کارفرمایی در بخش کشاورزی و روستایی، عدم وجود تبادل حقوق و مزد رسمی به عبارتی تعیین درآمد قطعی برای شاغلین در روستا، پراکندگی روستاها، ناتوانی مالی روستاییان، موانع فرهنگی و اجتماعی به ویژه بی‌سوادی و کم‌سوادی روستاییان، بالا بودن

سن تولید کنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی در مناطق روستایی و وجود موانع ساختاری را از جمله موانع توسعه و تعمیم بیمه روستاییان دانسته است (نوبخت، ۱۳۸۷).

در پژوهش "عوامل موثر بر پذیرش بیمه اجتماعی در میان کشاورزان- مطالعه موردی شهرستان های قروه و دهگلان - استان کردستان" عواملی نظیر توان اقتصادی خانوار (درآمد فعالیت کشاورزی، درآمد فعالیت غیرکشاورزی، مالکیت زمین، مالکیت دام، مالکیت ماشین آلات)، سرمایه انسانی خانوار (سن کشاورز، سطح تحصیلات کشاورز، میانگین تحصیلات خانوار، سطح مهارت خانوار، بعد خانوار، تعداد فرزندان شاغل در روستا)، بی اعتمادی کشاورز (فاصله روستا از کارگزار بیمه، بی اعتمادی کشاورز به کارگزار بیمه، سطح مشارکت در عمران و توسعه روستایی، سطح توسعه روستا (سطح توسعه اقتصادی روستا، سطح توسعه اجتماعی روستا)، پیروی از دیگران و آگاهی کشاورز از بیمه اجتماعی به ترتیب بیشترین تأثیر مثبت را در پذیرش بیمه اجتماعی از سوی روستاییان داشته اند (شریفی و حسینی، ۱۳۸۸)

در پژوهش دیگری با عنوان " بررسی عوامل موثر بر میزان گرایش به صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر در شهرستان الشتر" متغیر های اعتماد و آگاهی، مهمترین عوامل موثر بر میزان گرایش به بیمه اجتماعی روستایی بوده و با آن رابطه قوی، مستقیم و معنا دار داشته، پس از آن متغیرهای کیفیت خدمات بیمه ای و آینده نگری روستائیان، رابطه معنادار اما ضعیفتری داشته و متغیر پایگاه اجتماعی ضعیف ترین عامل بر گرایش به بیمه اجتماعی روستایی در ناحیه مورد مطالعه بوده است (هزارجریبی، ۱۳۸۹).

در پژوهش "آشنایی با صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر" عواملی نظیر پراکندگی بسیار زیاد روستاهای کشور، نبود امکانات زیرساخت ارتباطی در روستاها جهت جمع آوری و ثبت اطلاعات و نیر جمع آوری حق بیمه، نامشخص بودن درآمد روستاییان، مشکلات آماری و بالاخره نبود شکل و نهادهایی که بتوانند به عنوان مجری عمل نمایند از جمله عوامل کندی گسترش بیمه اجتماعی روستایی و عشایری برشمرده است (مرشدی، ۱۳۸۹)

در پژوهش "بررسی چالش های بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در کشور" چالش های ساختاری (جامع نبودن تعاریف روستا و روستایی، بیمه شده و سرپرست خانوار، مشمولان بیمه، تعهدات درمانی، اختیاری بودن و قوانین ازکارافتادگی)، ساختار اجرایی (ضعف عملکردی تعاونی های تولید روستایی و تعاونی های روستایی و دهیاری ها به عنوان کارگزاری های صندوق)، تبلیغات (اجرا نشدن فعالیت های ترویجی عمومی، به خصوص از رسانه های سراسری)، تعدد و پراکندگی روستاها و کمی جمعیت آن ها، نبود شناسایی دقیق نیازهای واقعی روستائیان، نامشخص بودن و بی ثباتی سیاست های تأمین اجتماعی در کشور، وجود سازمان ها و نهادهای متعدد و موازی یکدیگر، در زمینه برنامه های حمایتی و تأمین اجتماعی، موانع و مشکلات

فرهنگی و اجتماعی در روستاها و نبود تبیین مناسب آن برای مردم، خویش فرمایی اغلب روستائیان، با توجه به غلبه بهره برداری های خانوادگی و خرد در روستاها، نامنظم بودن و فصلی بودن فعالیت های کشاورزی و تأثیرپذیری شدید آن از وضع اقلیمی، تنگناهای مربوط به شبکه ارتباطی و حمل و نقل در برخی نواحی روستایی کشور، به ویژه در مناطق محروم، کم بودن درآمد روستائیان و ناتوانی مالی آن ها برای پرداخت حق بیمه، مشکلات آماری و کمبود اطلاعات جمعیتی و اجتماعی، جابه جایی فصلی جمعیت بین شهرها و روستاها و مشکلات مربوط به تشخیص دقیق جمعیت ساکن در روستاها، نبود دسترسی مناسب به امکانات وصول حق بیمه و ارائه خدمات، مشکلات مربوط به تعریف روستاها و تمایز شهر و روستا از یکدیگر، نپرداختن به موقع دستمزد کارگزاران، نامشخص بودن و بی ثباتی قوانین بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر در کشور، تعدد و پراکندگی روستاها و کمی جمعیت آن ها، نامنظم بودن و فصلی بودن فعالیت های کشاورزی و تأثیرپذیری شدید آن از وضعیت اقلیمی، پایین بودن درآمد روستائیان و ناتوانی مالی آن ها برای پرداخت حق بیمه از جمله چالش های پیش روی گسترش بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر برشمرده شده است (رضوانی و عزیزی، ۱۳۹۱).

در پژوهش "عوامل موثر بر نهادینه سازی بیمه اجتماعی در روستاهای شهرستان کبودآهنگ" متغیرهای موثر بر نهادینه سازی بیمه اجتماعی در بین روستائیان شهرستان کبودآهنگ را، بر اساس نتایج حاصل از تحلیل عاملی در قالب سه عامل شناختی - هنجاری، فرهنگی - اجتماعی و تنظیمی دسته بندی کرده است که از این میان عامل شناختی، مواردی همچون افزایش دانش و آگاهی، آموزش از طریق رسانه های انبوه و گروهی، ارتباط مداوم بین کارگزار و بیمه شده، دسترسی به کارگزاری و برآورده شدن انتظارات بیمه شدگان بوسیله صندوق و کارگزاران را در بر می گیرد. عامل فرهنگی - اجتماعی که تشکیل دهنده بستر فرهنگی اجتماعی در جامعه روستایی است، در بردارنده مواردی چون نگرش مطلوب به بیمه اجتماعی، اعتمادسازی، سرمایه اجتماعی، مشروعیت و احساس ضرورت است و عامل تنظیمی نیز وجود قوانین و مقررات کافی و مناسب در خصوص بیمه اجتماعی را در بر می گیرد (شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی ۱۳۹۱).

در پژوهش "تحلیل نظام تامین اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر ایران با تاکید بر بیمه اجتماعی" اقدام غیرقانونی صندوق در اعمال محدودیت سنی ورود به صندوق، شرایط سخت، نامتناسب و غیر انعطاف پذیر برقراری مستمری، عدم توجه به آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور، پایین بودن میزان مستمری، روند کند و ناکارآمد بررسی پرونده ها، طولانی بودن صدور کارت عضویت، عدم تعلق مناسب مستمری به بازماندگان متوفیان ناشی از حادثه، پوشش حداقلی و بسیار ضعیف از کارافتادگان، عدم برقراری بیمه بیکاری، ابهامات در آیین نامه و مقررات مورد عمل صندوق، نامشخص بودن ضوابط سرمایه گذاری، فقدان قانون جامع و شفاف، تنوع اندک در خدمات و پایین بودن شفافیت عملکرد مسئولان صندوق، حقوق پایین کارگزاران و عدم

پرداخت منظم و بموقع آن، تبلیغات و آموزش ضعیف، ابهام در آمار عملکرد صندوق، روزمرگی و عدم مدیریت راهبردی، یادگیرنده و پویای صندوق، ورود انحصاری به فعالیت های تصدی گرانه و عدم ایجاد فضای رقابتی و تشکیل غیرقانونی و نامناسب هیئت امنای صندوق از جمله عوامل عدم توسعه بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر دانسته است (ورمزیاری، ۱۳۹۲).

پژوهش "تحلیل فضایی و اثرات بیمه اجتماعی روستاییان بر توسعه روستایی - دهستان دوستان شهرستان بدره" به تاثیر بیمه اجتماعی روستاییان بر امنیت اجتماعی و امنیت اقتصادی پرداخته چنین نتیجه گیری کرده است که پوشش بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در سطح کشور دارای توزیع نامتعادلی است که این عدم توزیع متعادل باعث نفوذپذیری کم بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در سطح کشور شده است. براساس نتایج تحقیق، در منطقه مورد مطالعه، وجود بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر برای حمایت از روستاییان ضروری بوده است و صندوق بیمه توانسته است که اعتماد روستاییان را به خود جلب کند. هم چنین در منطقه مورد مطالعه روستاییان با طرح بیمه مخالف نبوده اند و از آن به خوبی استقبال نموده اند ولی در بعضی موارد پرداخت هزینه بیمه توسط بیمه شده با مشکل روبرو بوده است و بیمه شده انتظاراتی از بیمه در مقابله با حوادث مختلف دارد و صندوق باید این انتظارات را برآورده نماید تا اعتماد بین آنها بیشتر شود. از طرف دیگر توسعه اقتصادی و اجتماعی خانوار نیز بر روی پذیرش بیمه تاثیر زیادی داشته است و باتوجه به توسعه اقتصادی و اجتماعی بالای روستاییان منطقه مورد مطالعه، پذیرش بیمه اجتماعی در حد بالایی بوده است. از طرفی در بین بعضی از افراد بیمه شده یک حس بی اعتمادی نسبت به صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر به وجود آمده است که شاید ناشی از کم بودن سطح سواد این افراد و عدم آگاهی کامل افراد بیمه شده درباره قوانین بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر باشد (رضوانی، قدیری معصوم، کوچکی، ساعی و تازیک، ۱۳۹۳).

در سال ۱۳۹۴ پژوهشی با سفارش صندوق و با هدف بررسی دلایل عدم پذیرش و تمایل به بیمه اجتماعی صندوق در میان مخاطبان بالقوه صندوق توسط "شرکت پژوهشی روستا شهر پارس" بعمل آمد. نتایج پژوهش فوق نشان می دهد که جذب مخاطب جدید به صندوق و پذیرش بیمه اجتماعی صندوق باموانعی همراه است که می توان به دو گروه عوامل درون سازمانی و عوامل برون سازمانی طبقه بندی نمود. عوامل درون سازمانی به عواملی اطلاق می گردد که صندوق قدرت قانونی برای تغییر این عوامل را دارد و می تواند با استراتژی تغییر و تحول، پوشش بیمه ای صندوق را توسعه دهد. از جمله این عوامل درونی عبارتند بودند از: ناشناخته بودن صندوق، پایین بودن اطلاعات مخاطبین از جایگاه قانونی صندوق و قوانین و شرایط و مزایای بیمه، ناکافی و ناکارآمد بودن رویه های اطلاع رسانی و تبلیغات، فقدان نسبی کارگزاران حرفه ای، فقدان سیستم نظارت بر عملکرد کارگزاران در مناطق روستایی به صورت آنلاین و روز آمد، عدم وجود نظام ارزیابی، اعتبارسنجی و نظرسنجی در

خصوص خدمات ارائه شده در مناطق روستایی، نامناسب بودن سن بازنشستگی با شرایط سنی مخاطب، عدم اطمینان به برقراری مستمری در زمان خود، مدیریت و ساختار و قوانین و عوامل برون سازمانی عواملی هستند که صندوق قدرت قانونی برای تغییر این عوامل را ندارد. این عوامل عبارتند از: تمکن مالی متقاضی بیمه، هم سنخ نبودن قوانین و مقررات موجود با شرایط جامعه هدف، خشکسالی، کاهش سود آوری تولید در بخش کشاورزی، پایین آمدن عملکرد در واحد سطح تولید، بیکاری و نداشتن شغل، تغییرات اقلیمی و وارد آمدن خسارت به تولید، افزایش قیمت نهاده های تولیدی، بار تکفل بالا، ناتوانی جسمانی در انجام امور بیمه ای و مراحل آن، وابستگی روستائیان به دولت و انتظار پرداخت حق بیمه کامل از سوی دولت، فضا و ساختار روستاها (پاسبان و همکاران، ۱۳۹۴).

پژوهش دیگری به واکاوی موانع توسعه بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در شهرستان کرمانشاه پرداخته است. این پژوهش، موانع فراروی توسعه بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در شهرستان کرمانشاه را مورد واکاوی قرار داده است. این موانع عبارتند از: موانع اقتصادی (پایین بودن و آسیب پذیری سطح معیشت)، موانع فرهنگی (دانش و آگاهی پایین، اعتماد اندک روستائیان و عشایر، عدم اشاعه مطلوب فرهنگ بیمه و فقدان آینده نگری مناسب)، موانع انگیزشی (ناملموس بودن منافع حاصل از بیمه، نارضایتی از تعهدات صندوق)، موانع اجرایی (دسترسی نامناسب به کارگزاران، کارایی نامناسب کارگزاران، اطلاع رسانی ضعیف) و موانع ساختاری مشتمل بر ضعف ضوابط، سازمان دهی نامناسب نیروی کار، پوشش ناکافی خدمات (ورمزیاری و مرادی، ۱۳۹۶).

در پژوهش " بررسی عوامل مرتبط با بیمه و ترویجی موثر بر عدم توسعه بیمه اجتماعی مشاغل مطالعه موردی- روستائیان شهرستان بیجار " آمده است: بیمه اجتماعی مشاغل در مناطق روستایی، فعالیت نوظهوری است و نیازمند شناساندن ابعاد مختلف به جامعه هدف است. در این میان، تبلیغات روشن و صریح، از مجاری مطمئن ارتباطات موثر در جامعه روستایی و عشایری است. نبود تبلیغات کافی از مجاری معتمد جامعه هدف، توسط مجریان بیمه، موجب شده است تا مزایای وجود بیمه برای افراد روستایی و عشایر به خوبی روشن نباشد. همچنین نتایج حاصل از مدل مسیر ساختاری تحقیق نشان داده است میان عوامل مرتبط با بیمه با عدم توسعه بیمه اجتماعی مشاغل رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد یعنی هر اندازه پاسخ گویان نقش عوامل مرتبط با بیمه را بالاتر ارزیابی کرده باشند، امکان عدم توسعه بیمه اجتماعی کمتر است. هر فرد روستایی برای بهره مندی از خدمات بیمه اجتماعی باید به کارگزاران بیمه دسترسی داشته باشد و به سهولت با آن ها ارتباط برقرار کند. هنگامی که فرد روستایی از چگونگی فرآیند بیمه شدن و تعرفه های بیمه آگاهی کافی نداشته باشد، احتمال تحت پوشش

قرار گرفتن او به مراتب بسیار کم است. بنابراین هر اندازه فرد روستایی از امور مربوط به بیمه اطلاع کافی داشته باشد و به کارگزاری به سهولت دسترسی داشته باشد احتمال تحت پوشش بیمه اجتماعی قرار گرفتن وی بیشتر است (جبرئیلی، ۱۳۹۷).

در پژوهشی با عنوان "تحلیل دیدگاه عشایر درباره کیفیت خدمات صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر- دهستان چغاخور چهارمحال و بختیاری" ابعاد و گویه های تحلیل دیدگاه عشایر دهستان چغاخور درباره کیفیت خدمات صندوق بیمه اجتماعی را برشمرده شده است. عواملی نظیر عوامل محسوس (برخورداری دفتر کارگزاری از تجهیزات و وسایل روزآمد و جدید، برخورداری دفتر کارگزاری از امکانات فیزیکی، مرتب و موجه بودن وضعیت ظاهری کارکنان صندوق و برخورداری دفتر کارگزاری از محیطی زیبا و تمیز)، قابلیت اعتماد (انجام کار یا خدمات وعده داده شده به اعضای صندوق در مهلت مقرر، نشان دادن علاقه خالصانه و صادقانه برای رفع مشکلات اعضای صندوق، انجام درست خدمات برای اعضای صندوق در اولین فرصت، ارائه خدمات به اعضای صندوق در زمان تعیین شده، درست و بدون اشتباه بودن گزارش ها و مدارک ارائه شده کارگزار)، پاسخگویی (بیان دقیق خدمات صندوق به متقاضیان، ارائه خدمات سریع و بهنگام به اعضای صندوق در کوتاه ترین زمان، تمایل کارکنان برای کمک به اعضای صندوق در برآوردن نیازهایشان، پاسخگویی و مسئولیت پذیری کارکنان صندوق، در دسترس بودن کارکنان هنگام نیاز و تقاضا، دسترسی مناسب به امکانات وصول حق بیمه، وجود قوانین و مقررات مناسب، مشخص و با ثبات در ارتباط با صندوق، قائل شدن شرایط و ضوابط یکسان در ارائه خدمات به تمام گروه های روستایی و عشایری، ارائه اطلاعات درست به اعضای صندوق، نشان دادن علاقه مندی به ارائه خدمات بیمه ای از جانب کارکنان صندوق، نهادینه شدن بیمه اجتماعی، ارائه راهنمایی ها و مشاوره های مفید در زمینه امور بیمه ای و بیان دقیق امکانات، تسهیلات و محدودیت ها)، اطمینان خاطر (حس اعتماد ناشی از رفتار درست کارکنان، دانش و مهارت کارکنان در پاسخگویی به پرسش های اعضای صندوق، برخورد مناسب و دوستانه کارکنان با اعضای صندوق، انجام خدمات به شکل مطمئن و درست و عمل به تعهدات، ارائه اطلاعات دقیق درباره روند و زمان ارائه خدمات به اعضای صندوق، آموزش و اطلاع رسانی با رسانه های گروهی یا برگزاری دوره های آموزشی ترویجی در افزایش آگاهی عشایر از بیمه اجتماعی، سطح درآمدی و توانایی مالی برای پرداخت حق بیمه، متعهد بودن سازمان بیمه کننده به انجام خدمات مفید و کافی، آشنایی با مزایا و فواید بهره گیری از خدمات ارائه شده در صندوق بیمه اجتماعی، تأثیر خدمات صندوق در رفع مشکلات اعضای صندوق)، همدلی مشتمل بر درک نیازهای ویژه اعضای صندوق توسط کارکنان، توجه کارکنان به اعضای صندوق، خواستن بهترین منافع برای مراجعه کنندگان، فراهم بودن زمان و مکان مناسب و راحت برای اعضای صندوق از جانب ارائه کنندگان خدمات، (عزیزپور، محمودیان و عزیزی، ۱۳۹۸)

در پژوهشی با عنوان "تبیین عوامل موثر بر اثربخشی عملکرد صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر - شهرستان سروآباد" عوامل موثر بر گسترش بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر مشتمل بر اقتصادی : درآمد، اشتغال، استقلال مالی و بازده تولید، جغرافیایی : مخاطرات محیطی، موقعیت، دسترسی، امکانات و خدمات، فرهنگی : مذهب، آداب و رسوم، تبلیغات و اطلاع رسانی، حفظ شان و منزلت و پذیرش و مقبولیت و اجتماعی : اعتماد و اطمینان جامعه، امنیت اجتماعی، مشارکت و همبستگی، عدالت اجتماعی، آگاهی و شناخت مردم، آینده نگری، روابط اجتماعی برشمرده شده اند (قادرمرزی، فائقی و ریاحی، ۱۳۹۹)

دسته بندی عوامل بیرونی در قالب مدل PESTLE

در بعد سیاسی می توان مواردی همچون سیاست های دولت، مدت زمان تغییر دولت، سیاست های بازرگانی، سرمایه گذاری، کمک های مالی و اقدامات، جنگ و درگیری و ... توجه کرد. در بعد اقتصادی مواردی همچون وضعیت اقتصاد و روندها، اقتصاد خارجی و روندهای آن، مالیات عمومی، مسائل فصلی و آب و هوا، چرخه بازار و تجارت، عوامل صنعت، مسیرهای بازار و روند توزیع، نرخ بهره و ارز، تجارت بین المللی و مسائل پولی انتظار داشت. در بعد اجتماعی، می توان مواردی همچون روند شیوه زندگی، جمعیت شناسی، نگرش ها و نظریات مصرف کننده، نمایش های رسانه ای، تغییرات قانون مؤثر بر عوامل اجتماعی، الگوهای خرید مصرف کننده، مدل های مد و نقش آن ها، رویدادهای مهم و تأثیر آن ها، عوامل قومی و مذهبی، آگاهی و تبلیغات را بررسی کرد.

در بعد تکنولوژیک و زیرساختی، توسعه فناوری، پیشرفت فناوری، پژوهش و توسعه، توسعه، تکنولوژی جایگزین و راه حل آن، بلوغ در فناوری، بلوغ ساخت و ظرفیت، اطلاعات و ارتباطات، مکانیسم های خرید مصرف کننده، فناوری، صدور مجوز، اختراع ثبت شده مسائل مربوط به مالکیت معنوی، ارتباطات جهانی بررسی خواهند شد. در بعد قانونگذاری، قوانین فعلی، قوانین آینده، قوانین بین المللی و فرایندهای تنظیم مقررات می توانند بررسی شوند.

در بعد زیست محیطی عواملی همچون قوانین زیست محیطی، آگاهی عمومی از مسائل زیست محیطی، دستورکار سیاسی بر محیط زیست، الگوهای خرید مصرف کننده، مسئولیت اجتماعی شرکت ها، و آگاهی از انتظارات قابل بررسی خواهند بود.

بخش اول : عوامل بیرونی

عوامل بیرونی مترتب بر صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در ۶ بعد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، تکنولوژیکی، قانونی و محیطی در دو بخش تهدید و فرصت به شرح جدول زیر می باشد :

پژوهشگر	شرح	تهدید/فرصت	PESTLE
قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	آداب و رسوم، تفاوت مذهبی و قومیتی و نظر منفی برخی از بزرگان مذاهب به بیمه	تهدید	اجتماعی
نوبخت (۱۳۸۷)، شریفی و حسینی (۱۳۸۸)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	بالا بودن سن روستاییان و کشاورزان (جامعه هدف صندوق)	تهدید	اجتماعی
نوبخت (۱۳۸۷)، رضوانی، قدیری معصوم، کوچکی، ساعی و تازیک (۱۳۹۳)، شریفی و حسینی (۱۳۸۸)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	بی سوادی و کم سواد روستاییان و سطح تحصیلات کشاورز و خانواده آن	تهدید	اجتماعی
شریفی و حسینی (۱۳۸۸)، شفیع زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)، عزیزپور، محمودیان و عزیز (۱۳۹۸)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، هزارجریبی (۱۳۸۹)، رضوانی و کوچکی (۱۳۹۴)	سطح پایین آگاهی، دانش، اطلاعات و نگرش نسبت به بیمه اجتماعی و آینده نگری	تهدید	اجتماعی
پاسبان و همکاران (۱۳۹۴)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)	فضا و ساختار روستاها و کمی جمعیت در آنها	تهدید	اجتماعی
نوبخت (۱۳۸۷)	مقاومت اجتماعات روستایی در برابر نوسازی و نوآوری	تهدید	اجتماعی
قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، شفیع زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	نبود اعتماد و اطمینان جامعه و بدبینی روستاییان نسبت به آینده صندوق	تهدید	اجتماعی
قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، شریفی و حسینی (۱۳۸۸)، شفیع زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)	سرمایه اجتماعی، مشارکت و همبستگی بالا در میان روستاییان	فرصت	اجتماعی

پژوهشگر	شرح	تهدید/فرصت	PESTLE
برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	نقش پررنگ زنان روستایی در تأمین معیشت روستاییان و عشایر، افزایش سطح سواد و اشتغال بانوان و گرایش آنها به بیمه اجتماعی	فرصت	اجتماعی
پاسبان و همکاران (۱۳۹۴)، نوبخت (۱۳۸۷)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	افزایش قیمت نهاده های تولیدی و کاهش سود آوری و بازده تولید در بخش کشاورزی	تهدید	اقتصادی
پاسبان و همکاران (۱۳۹۴)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، عزیزپور، محمودیان و عزیز (۱۳۹۸)	پایین بودن درآمد روستائیان و ناتوانی مالی آن ها برای پرداخت حق بیمه	تهدید	اقتصادی
برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	تغییرات مداوم متغیرهای کلان اقتصادی و تاثیرات آن بر وفاداری بیمه شدگان و برهم زدن تعادل و پایداری صندوق (نرخ ارز، تورم، نرخ سود بانکی و...)	تهدید	اقتصادی
نوبخت (۱۳۸۷)، مرشدی (۱۳۸۹)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)	نامشخص بودن درآمد قطعی روستاییان و پایین بودن و آسیب پذیری سطح معیشت و تاثیر پذیری درآمد روستاییان از تغییرات اقلیمی و فصلی بودن فعالیتهای کشاورزی	تهدید	اقتصادی
پاسبان و همکاران (۱۳۹۴)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)	نرخ بالای بیکاری و نداشتن شغل	تهدید	اقتصادی
نوبخت (۱۳۸۷)	اتخاذ تمهیدات لازم در جهت ایجاد تسهیلات ویژه برای روستاییان و خصوصا تولیدکنندگان بخش کشاورزی	فرصت	اقتصادی
رضوانی، قدیری معصوم، کوچکی، ساعی و تازیک (۱۳۹۳)	توسعه اقتصادی و اجتماعی خانوار	فرصت	اقتصادی

پژوهشگر	شرح	تهدید/فرصت	PESTLE
قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، شریفی و حسینی (۱۳۸۸)	داشتن استقلال مالی، مالکیت دام، زمین، ماشین آلات	فرصت	اقتصادی
نوبخت (۱۳۸۷)، شریفی و حسینی (۱۳۸۸)	درآمد فعالیت غیرکشاورزی و ایجاد مشاغل نوین	فرصت	اقتصادی
مرشدی (۱۳۸۹)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)	مشکلات آماری و کمبود اطلاعات جمعیتی و اجتماعی و عدم شناخت دقیق جامعه هدف	تهدید	تکنولوژیکی
برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)	مشکلات اینترنتی در بعضی روستاها و کم بودن سرعت اینترنت	تهدید	تکنولوژیکی
برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	افزایش سواد رایانه ای در بین عامه مردم	فرصت	تکنولوژیکی
برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	افزایش ضریب نفوذ اینترنت در جامعه و گسترش شبکه های اجتماعی	فرصت	تکنولوژیکی
عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)	وجود دفاتر شعب پست بانک	فرصت	تکنولوژیکی
میر (۱۳۹۰)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	تصمیمات ناگهانی و اعمال فشارهای سیاسی و دارای بار مالی به صندوق ها بدون انجام محاسبات اکچوئری	تهدید	سیاسی
میر (۱۳۹۰)	عدم پابندی دولت به انجام به موقع تعهدات خویش و پرداخت سهم بیمه ای	تهدید	سیاسی
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)	نامشخص بودن و بی ثباتی سیاست های تأمین اجتماعی در کشور	تهدید	سیاسی
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	نپرداختن به موقع پول خرید تضمینی محصولات کشاورزان توسط دولت و ایجاد بی اعتمادی و تجربه و نارضایتی روستاییان و عشایر درخصوص سایر بیمه ها (خدمات درمانی، بیمه محصولات کشاورزی و ...)	تهدید	سیاسی

پژوهشگر	شرح	تهدید/فرصت	PESTLE
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)	وجود سازمان ها و نهادهای متعدد و موازی یکدیگر در زمینه برنامه های حمایتی و تامین اجتماعی	تهدید	سیاسی
قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)	استفاده دولت از رسانه ملی در راستای تقویت بیمه روستاییان و کارگزاران آن	فرصت	سیاسی
شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، جبرئیلی (۱۳۹۷)	بهره گیری از نهادهای دولتی و عمومی مانند ادارات جهاد کشاورزی، فرمانداری ها، بخشداری ها و سازمان تامین اجتماعی و سازمان مرکزی تعاونی روستایی	فرصت	سیاسی
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	اختیاری بودن عضویت در صندوق	تهدید	قانونی
ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، پاسبان و همکاران (۱۳۹۴)	بالا بودن سن بازنشستگی و خطر کاهش سن بازنشستگی و نامناسب بودن سن بازنشستگی با شرایط سنی مخاطب	تهدید	قانونی
میر (۱۳۹۰)	برتری دریافت های صدقه ای غیربیمه ای بر دریافت های بیمه ای	تهدید	قانونی
ورمزیاری (۱۳۹۲)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	پایین بودن میزان مستمری پرداختی در مقایسه با حداقل حقوق کارگری	تهدید	قانونی
ورمزیاری (۱۳۹۲)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	پوشش ناکافی و تنوع اندک در خدمات نسبت به سایر بیمه ها و نبود نوآوری در خدمات	تهدید	قانونی
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)	جامع نبودن تعاریف روستا و روستایی، بیمه شده و سرپرست خانوار، مشمولان بیمه، تعهدات درمانی، اختیاری بودن و قوانین ازکارافتادگی	تهدید	قانونی

پژوهشگر	شرح	تهدید/فرصت	PESTLE
عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)	شرایط و ضوابط یکسان بدون در نظر گرفتن تفاوت های گروه های روستایی و عشایری صندوق در ارائه خدمات	تهدید	قانونی
ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	طولانی بودن مدت پرداخت حق بیمه برای جوانان نسبت به سایر بیمه ها و عدم تمایل جوانان به عضویت در صندوق	تهدید	قانونی
شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، ورمزیاری (۱۳۹۲)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	نبود قانون منسجم، جامع و شفاف صندوق	تهدید	قانونی
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)	نداشتن بیمه درمان و عدم هماهنگی با سازمان بیمه سلامت ایران	تهدید	قانونی
میر (۱۳۹۰)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، ورمزیاری (۱۳۹۲)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)	نقص آیین نامه اجرایی صندوق در حوزه تعهدات و تغییرات پی در پی با بخشنامه ها و شرایط سخت، نامتناسب و غیر انعطاف پذیر برقراری مستمری (بیمه بیکاری، بازماندگان متوفی، ازکارافتادگی،	تهدید	قانونی
قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)	امکان انتقال سوابق بیمه های اجتماعی این صندوق با سایر بیمه ها	فرصت	قانونی
محمودزاده (۱۳۹۸)	امکان ورود به حوزه سرمایه گذاری های مخاطره پذیر	فرصت	قانونی
محمودزاده (۱۳۹۸)	بیمه فراگیر و قرار گرفتن صندوق به عنوان متولی بیمه فراگیر	فرصت	قانونی
برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	تامین دوسوم حق بیمه توسط دولت	فرصت	قانونی

پژوهشگر	شرح	تهدید/فرصت	PESTLE
محمودزاده (۱۳۹۸)	وجود تجربه سایر صندوق های بازنشستگی و مشکلات عدم پایداری آنها	فرصت	قانونی
نوبخت (۱۳۸۷) ، مرشدی (۱۳۸۹)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱) ، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	تعدد و پراکندگی روستاها	تهدید	محیطی
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، پاسبان و همکاران (۱۳۹۴)، برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	خشکسالی و ریزش های جوی پراکنده و نامنظم و پایین بودن میزان بارندگی کشور از متوسط جهانی	تهدید	محیطی
مرشدی (۱۳۸۹)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، شریفی و حسینی (۱۳۸۸)	صعب العبور بودن، کم بود امکانات و سطح دسترسی و زیرساخت های ارتباطی ضعیف چون جاده ها و فاصله روستا از کارگزار بیمه	تهدید	محیطی
پاسبان و همکاران (۱۳۹۴)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)	مخاطرات محیطی و تغییرات اقلیمی و وارد آمدن خسارت به تولید	تهدید	محیطی
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)	نامنظم بودن و فصلی بودن فعالیت های کشاورزی و تأثیرپذیری شدید آن از وضع اقلیمی	تهدید	محیطی

بخش دوم : عوامل داخلی

عوامل قوت و ضعف محیط داخلی صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر به شرح جدول زیر می باشد، لازم به ذکر است پژوهش ها عمدتاً نقاط ضعف صندوق را مورد تحلیل و بررسی قرار داده اند که برای تعیین نقاط قوت صندوق از آخرین سند برنامه استراتژیک مصوب سال ۱۳۹۶ استفاده شده است که تا پایان سال ۱۴۰۰ مبنای عمل این صندوق محسوب می گردد.

پژوهشگر	شرح	ضعف/قوت
عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، جبرئیلی (۱۳۹۷)، پاسبان و همکاران، ۱۳۹۴، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، رضوانی، قدیری معصوم، کوچکی، ساعی و تازیک (۱۳۹۳)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)، رضوانی و کوچکی (۱۳۹۴)، ورمزیاری (۱۳۹۲)	پایین بودن اطلاعات جامعه هدف از جایگاه قانونی صندوق و قوانین و شرایط و مزایای بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر	ضعف
ورمزیاری (۱۳۹۲)	ابهام در آمار و فقدان آمار دقیق جامعه هدف	ضعف
شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)	ارتباط چهره به چهره بین کارگزار و بیمه شده وضعیت چندان مناسبی ندارد.	ضعف
ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	اطلاع رسانی نامناسب کارگزاران به روستائیان در خصوص زمان تمدید دوره بیمه	ضعف

پژوهشگر	شرح	ضعف/قوت
ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، شریفی و حسینی، ۱۳۸۸	اعتماد اندک روستاییان و عشایر و کشاورزان نسبت کارگزاران و صندوق	ضعف
قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)	انگیزه ناکافی کارگزاران برای توسعه بیمه	ضعف
ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	انتقال اطلاعات نادرست از بیمه اجتماعی صندوق توسط بیمه شدگان صندوق به سایر مخاطبان صندوق	ضعف
ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، جبرئیلی (۱۳۹۷)، عزیزی پور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)	پایین بودن دانش بیمه ای، فنی، ترویجی و بازاریابی کارگزاران و ناکارآمدی کارگزاران در معرفی تعهدات صندوق و نواقصی در تکمیل پرونده ها	ضعف
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	مشغله کاری کارگزاران و در اولویت نبودن فعالیت بیمه گزاری و موضوع بیمه گری در اولویت دسته چندمی فعالیت های اجرایی برای تعاونی های تولید روستایی و تعاونی های روستایی و دهیاری ها و تعویض مداوم مسئولان آنها	ضعف
شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)	توجه به ویژگی های فرهنگی و اجتماعی روستاها، مرکزیت اداری و سیاسی محل کارگزاری، دسترسی به بانک در انتخاب کارگزاری ها	ضعف
ورمزیاری (۱۳۹۲)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)	افزایش تعداد کارگزاری ها و حقوق پایین کارگزاران و عدم پرداخت منظم و بموقع آن و عدم تناسب کارمزد کارگزاری ها با توجه به مسافت و دسترسی به روستا	ضعف
رضوانی، قدیری معصوم، کوچکی، ساعی و تازیک (۱۳۹۳)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹)، جبرئیلی (۱۳۹۷)	دسترسی نامناسب به کارگزاران و لزوم توزیع متعادل کارگزاری های بیمه اجتماعی در بین نواحی روستایی کشور	ضعف

پژوهشگر	شرح	ضعف/قوت
عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)	ضرورت ارتقای توانمندی، دانش و مهارت و استانداردهای اخلاقی و رفتاری کارکنان در پاسخگویی به پرسش ها و درک نیازهای اعضای صندوق و مشتری مداری و تکریم ارباب رجوع	ضعف
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)	عدم اجرای ماده قانونی مرتبط با حق بیمه زمان خشکسالی	ضعف
عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)	عدم استانداردسازی تجهیزات کارگزاری ها (روشنایی، تهویه هوا، آب سردکن، دکور و چیدمان، سالن انتظار، ورودی و خروجی پاکیزه، تجهیزات و وسایل روزآمد و جدید کامپیوتر، پرینتر، اسکنر و برخورداری دفتر کارگزاری از محیطی زیبا و تمیز)	ضعف
پاسبان و همکاران، ۱۳۹۴، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)	عدم اطمینان به برقراری مستمری در زمان خود و عدم مشاهده وصول مزایای بیمه برای سایر بیمه شدگان	ضعف
پاسبان و همکاران، ۱۳۹۴	عدم وجود نظام ارزیابی، اعتبارسنجی و نظرسنجی در خصوص خدمات ارائه شده در مناطق روستایی	ضعف
شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)، پاسبان و همکاران، ۱۳۹۴، جبرئیلی (۱۳۹۷)	فقدان سیستم نظارت بر عملکرد کارگزاران در مناطق روستایی به صورت آنلاین و روز آمد و نیروی متخصص برای کنترل دفاتر و شعب	ضعف
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، پاسبان و همکاران، ۱۳۹۴، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	فقدان نسبی کارگزاران حرفه ای و لزوم تعیین ضوابط و مقررات اعطای کارگزاری به نحویکه تخصص و تعهد و توانمندی احراز گردد.	ضعف
عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)، قادرمرزی، فائق و ریاحی (۱۳۹۹)، ورمزیاری (۱۳۹۲)، هزارجریبی (۱۳۸۹)	کیفیت پایین خدمات بیمه ای و نبود استاندارد خدمات بیمه ای، روند کند و ناکارآمد بررسی پرونده ها، برخوردهای سلیقه ای	ضعف
ورمزیاری (۱۳۹۲)	نامشخص بودن ضوابط سرمایه گذاری	ضعف

پژوهشگر	شرح	ضعف/قوت
رضوانی، قدیری معصوم، کوچکی، ساعی و تازیک (۱۳۹۳)، جبرئیلی (۱۳۹۷)، رضوانی و کوچکی (۱۳۹۴)، رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱) ، قادرمرزی، فائقی و ریاحی (۱۳۹۹) ، شفیعی زاده، مجردی و کرمی دهکردی (۱۳۹۱)	نبود برنامه ای مشخص برای ایجاد نگرش مثبت و افزایش سطح آگاهی در رهبران محلی و مذهبی، روحانیون و بزرگان اهل سنت، معتمدین و مدیران محلی، دهیاری ها و شوراهای اسلامی روستا نسبت به مزایای بیمه اجتماعی روستاییان	ضعف
رضوانی و عزیزی (۱۳۹۱)، پاسبان و همکاران، ۱۳۹۴، عزیزپور، محمودیان و عزیزی (۱۳۹۸)، ورمزیاری و مرادی (۱۳۹۶)	نبود دسترسی مناسب به امکانات وصول حق بیمه و ارائه خدمات و ناتوانی جسمانی در انجام امور بیمه ای و مراحل آن	ضعف
رضوانی و کوچکی (۱۳۹۴)	نداشتن تنوع محصول و کمبود خدمات کوتاه مدت به افراد بیمه شده مانند اعطای تسهیلات رفاهی و تخفیفات	ضعف
سند برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	سیستم ارتباط اینترنتی با سازمان ها و سامانه های اطلاعاتی (ثبت احوال، راهداری و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی)	قوت
سند برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	شفافیت صورت های مالی	قوت
سند برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	قابلیت انعطاف در دریافت حق بیمه (اقساط)	قوت
سند برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	گسترده گی شبکه خدمات کارگزاری ها	قوت
سند برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	نبود نظام بنگاه داری در صندوق	قوت
سند برنامه استراتژیک (۱۳۹۶)	وجود دیتا سنتر قوی، یکپارچه بودن طراحی سیستم بیمه گری	قوت

منابع و مأخذ

- ۱- حیدری، علی (۱۳۸۳)، "بیمه های اجتماعی روستاییان و عشایر". فصلنامه تأمین اجتماعی، سال ششم، شماره هجدهم.
- ۲- حیدری، غلامرضا (۱۳۸۴)، "بررسی پیشینه تاریخی فعالیت های تامین اجتماعی روستاییان در ایران". فصلنامه تأمین اجتماعی، سال هفتم، شماره بیست و یکم.
- ۳- نوبخت خلیلی، شهاب (۱۳۸۷)، "بررسی پیامدهای تعمیم بیمه های اجتماعی به روستاییان و کشاورزان". ماهنامه دام و صنعت، شماره ۱۱۰، اسفند ۸۷.
- ۴- شریفی، محمدامین؛ حسینی، محمود (۱۳۸۸)، "عوامل موثر بر پذیرش بیمه اجتماعی در میان کشاورزان- مطالعه موردی شهرستان های قروه و دهگلان - استان کردستان". فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۲، شماره ۲.
- ۵- مرشدی، رضا (۱۳۸۹)، "آشنایی با صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر". ماهنامه پژوهشی، آموزشی، ترویجی دهیاری ها، شماره ۳۱.
- ۶- مریدی، سیاوش (۱۳۸۹)، "مبانی نظری و تجارب جهانی تامین اجتماعی روستاییان، پیشینه تامین اجتماعی و تجربه شش کشور برگزیده در زمینه تامین اجتماعی روستاییان". فصلنامه تأمین اجتماعی، سال هفتم، شماره بیست و یکم.
- ۷- اسلام دوست، جواد (۱۳۸۹)، "بررسی عوامل موثر بر میزان گرایش به صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر (مطالعه موردی: روستائیان شهرستان الشتر)". وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - دانشگاه علامه طباطبایی - دانشکده علوم اجتماعی
- ۸- میر، سیدجواد (۱۳۹۰)، "نقش بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در توسعه روستایی ایران". اولین کنفرانس بین المللی توسعه روستایی تجارب و آینده نگری در توسعه محلی
- ۹- رضوانی، محمدرضا؛ عزیززی، فاطمه (۱۳۹۲)، "بررسی چالش های بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در کشور". فصلنامه تأمین اجتماعی، سال سیزدهم، شماره چهل و هشتم.
- ۱۰- شفیع زاده، حمید؛ مجردی، غلامرضا؛ کرمی دهکردی، اسماعیل (۱۳۹۱)، "عوامل مؤثر بر نهادینه سازی بیمه اجتماعی در روستاهای شهرستان کبودرآهنگ". فصلنامه پژوهش های روستایی، دوره سوم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۱
- ۱۱- ورمزیاری، حجت (۱۳۹۲)، "تحلیل نظام تأمین اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر ایران، با تأکید بر بیمه اجتماعی"، دفتر مطالعات زیربنایی مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، کدموضوعی ۲۵۰، شماره مسلسل ۱۳۳۹۲، دی ماه ۱۳۹۲
- ۱۲- تازیک، اسماعیل؛ کوچکی، محمد، ساعی، احد (۱۳۹۳)، "تحلیل فضایی بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در سطح شهرستان های کشور". بیست و یکمین همایش ملی ژئوماتیک، اردیبهشت ۱۳۹۳
- ۱۳- رضوانی، محمدرضا؛ قدیری معصوم، مجتبی؛ کوچکی، محمد؛ ساعی، احد؛ تازیک بیارجمندی، اسماعیل (۱۳۹۳)، "تحلیل فضایی و اثرات بیمه اجتماعی روستاییان بر توسعه روستایی (مطالعه موردی: دهستان دوستان، شهرستان بدره)". فصلنامه مطالعات و پژوهش های شهری و منطقه ای، سال ششم، شماره بیست و یکم، تابستان ۱۳۹۳

- ۱۴- پاسبان، مرضیه، (۱۳۹۴)، "پژوهش بررسی دلایل عدم پذیرش و تمایل به بیمه اجتماعی صندوق در میان مخاطبان بالقوه صندوق"، شرکت پژوهشی روستا شهر پارس
- ۱۵- ورمزیاری، حجت؛ مرادی، مصطفی(۱۳۹۶). "پژوهش واکاوی موانع توسعه بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در شهرستان کرمانشاه". فصلنامه علمی - پژوهشی رفاه اجتماعی سال هفدهم، پاییز ۹۶، شماره ۶۶
- ۱۶- جبرئیلی، حمید (۱۳۹۷). "بررسی عوامل مرتبط با بیمه و ترویجی موثر بر عدم توسعه بیمه اجتماعی مشاغل مطالعه موردی: روستائیان شهرستان بیجار". ششمین کنفرانس بین المللی پژوهش های کاربردی در علوم کشاورزی، تهران، ۲۰۱۹
- ۱۷- عزیزپور، فرهاد؛ محمودیان، فرزاد؛ عزیزی، سمیه (۱۳۹۸). "تحلیل دیدگاه عشایر درباره کیفیت خدمات صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر نمونه مطالعه: دهستان چغاخوراستان چهارمحال و بختیاری. فصلنامه علمی برنامه ریزی فضایی، سال دهم، شماره سوم، پیاپی ۳۸، پاییز ۱۳۹۹
- ۱۸- قادرمزی، حامد؛ فیقی، نیکو؛ ریاحی، وحید(۱۳۹۹). "تبیین عوامل موثر بر اثربخشی عملکرد صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر، مطالعه موردی: شهرستان سروآباد". دوفصلنامه نشریه علمی مهندسی جغرافیایی سرزمین، دوره چهارم، شماره پیاپی ۷، پاییز ۱۳۹۹
- ۱۹- سالنامه آماری سال ۱۳۹۹ صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر